

BELEIDSREGEL BESCHERMING BOMEN HELMOND 2013

burgemeester en wethouders van Helmond,
Gelet op het bepaalde in artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht
en de artikelen 4.3.1 tot en met 4.3.7 van de Algemene Plaatselijke Verordening Helmond 2008;

besluiten:

- I. Vast te stellen Beleidsregel bescherming bomen Helmond 2013.
- II. In te trekken de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010,
- III. Te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag na bekendmaking.

1. Doelstelling

Ontwikkeling van een gezond en duurzaam bomenbestand om het groene karakter van de stad te behouden en waar mogelijk te versterken (conform Bomenvisie 2004) en een goede bescherming van bijzondere bomen.

2. Bomenbeschermbeleid

Burgemeester en wethouders hebben elementen (solitaire bomen, boomgroepen, bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en gebieden) aangewezen waarvoor een kapverbod geldt.

Slechts in uiterste gevallen wordt hiervan ontheffing verleend. De door burgemeester en wethouders aangewezen elementen zijn opgenomen in de Bomencatalogus en op de Bomenkaart.

Deze elementen kunnen zowel gemeentelijk als particulier eigendom zijn.

In de Bomencatalogus is per element een omschrijving en foto opgenomen.

Voor overige, niet beschermde, gemeentelijke bomen zijn regels opgesteld om eenduidige objectieve behandeling van vragen over en overlast van bomen mogelijk te maken. Daarbij worden boomwaarde en boombezwaren op basis van meetbare criteria afgewogen.

3. Aanwijzing van beschermde bomen

Op grond van artikel 4.3.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening 2009), wijzen burgemeester en wethouders de volgende elementen aan:

A. Objecten met een voor Helmond bijzonder groen karakter:

1. Percelen met een rijks- of gemeentelijk monument en met een bijzonder groen karakter :

- Binderen, archeologisch monument
- Molenstraat 70, Protestantse begraafplaats
- Molenstraat 72, Rooms Katholieke begraafplaats
- Aarle-rixtelseweg 101 Villa De Beemd, tuin ontworpen door L.A. Springer (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
- Aarle-rixtelseweg 63 Villa Carp, tuin ontworpen door D. Tersteeg (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
- Aarle-rixtelseweg 14 Wesselmanvilla, parkachtig aangelegde tuin in combinatie met gemeentelijke groenstroken
- Kanaaldijk N.W. 77, tuin in engelse landschapstijl (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)
- Deurneseweg 9 en 11, vm. Klooster Christus Koning, parkachtig aangelegde tuin met bos (enkele kadastrale percelen die samen de oorspronkelijke tuin vormen)

2. Overige bijzondere groene percelen:

- Aarle-rixtelseweg 75: in het straatbeeld beeldbepalende tuin, voornamelijk bestaand uit beuken die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn
- Hoofdstraat 159, Rooms Katholieke begraafplaats bij St. Lucia kerk
- Hortsedijk, Rooms Katholieke begraafplaats
- Wesselmanlaan 25, Elkerliek Ziekenhuis: terrein met een voor Helmond unieke groene sfeer en een beeldbepalend karakter voor de wijk
- De Kasteeltuin
- Speeltuin Leonardus aan de Mgr. Swinkelsstraat 24
- Gemeentelijke begraafplaats aan de Hermelijnstraat

B. Bomen die 23 punten of meer scoren op het moment van initiële opname op basis van de volgende criteria:

1. Leeftijd

Betreft leeftijd van de boom in jaren.

Uitgangspunt is dat een boom in de meeste gevallen ouder dan 50 jaar moet zijn om beschermenswaardig te zijn.

Tabel 1. Waardering van de leeftijd

Leeftijd (jaar)	Punten
0 – 50	0
51 – 75	5
76 – 100	7
101 – 200	9
> 201	15

2. Conditie

Betreft de conditie van de boom op basis van visuele beoordeling (conform Vitaliteitsklassering van Roloff), zoals hierna beschreven.

- Normaal: De conditie is goed. Op middellange termijn (10-15 jaar) worden geen problemen verwacht. Een boom met een goede conditie heeft een goed ontwikkelde kroon, met een gelijkmatige verdeling van veel fijne twijgen in de buitenkroon. Er is geen of nauwelijks dood hout aanwezig.
- Verminderd: De conditie is verminderd, maar op de korte termijn (<5 jaar), worden ten aanzien van de fysiologische toestand van de boom geen problemen verwacht. Bomen met een verminderde conditie hebben een redelijke verdeling van fijne twijgen. Er is weinig dood hout aanwezig.
- Sterk verminderd: De conditie is duidelijk verminderd. De fysiologische toestand van de boom is slecht, maar herstel van de boom is eventueel mogelijk. Bomen met een sterk verminderde conditie hebben weinig fijne vertwijging in de buitenkroon. Er kan redelijk veel dood hout in de kroon aanwezig zijn.
- Slecht: De conditie en levensverwachting van de boom is minimaal. De mechanische en/of fysiologische toestand is zo slecht dat 'herstel' van de boom niet of nauwelijks mogelijk is.

Uitgangspunt is dat conditie beperkte invloed heeft op de beschermenswaardigheid van een boom en dat dode bomen niet beschermenswaardig zijn.

Tabel 2. Waardering van de conditie

Conditie	Punten
Normaal	5
Verminderd	4
Sterk verminderd	3
Slecht	1

3. Dendrologische waarde

Betreft de bijzonderheid van de boomsoort.

Hierbij is gebruik gemaakt van de sortimentsklassering die in de Methode Raad (Nederlandse Vereniging van Beëdigd Taxateurs van Bomen, Richtlijnen 1998) wordt toegepast. Hierbij wordt het sortiment ingedeeld in 7 klassen (zie bijlage 1). Bepalend voor de sortimentsklassering zijn de groei- en ontwikkelingsnelheid en de teeltkosten van bomen. Naarmate bomen moeilijker te vermeerderen zijn en zich langzamer ontwikkelen komen zij in een hogere klasse.

Tabel 3. Waardering van het sortiment

Sortimentsklasse	Punten
1	0
2	1
3	2
4	3
5	4
6	5
7	6

Als de boom niet in de lijst voorkomt, wordt door een vakkundige een inschatting gemaakt die in verhouding is met de classificatie op de lijst.

4. Zeldzaamheid in Helmond

Maatstaf voor de beoordeling van de zeldzaamheid is (een inschatting van) de frequentie van voorkomen binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Helmond.

Hierbij gaat het om de boom in zijn gehele hoedanigheid: de combinatie van boomsoort, leeftijd, boomvorm.

Uitgangspunt is: hoe zeldzamer, hoe hoger gewaardeerd.

Tabel 4. Waardering van de zeldzaamheid in Helmond

Aantal in Helmond	Punten
Zeer zeldzaam (1 tot 10 exemplaren)	9
Zeldzaam (11 tot 100 exemplaren in Helmond)	5
Algemeen (101 of meer exemplaren in Helmond)	0

5. Boomvorm

Betreft de bijzonderheid van de boomvorm.

Hierbij wordt rekening gehouden met de natuurlijke habitus, bijzondere groeiwijzen en mate waarin menselijk ingrijpen de boom heeft gevormd of misvormd.

Uitgangspunt is dat de natuurlijke habitus of een bijzondere natuurlijke variatie (zoals meerstammigheid of een karakteristieke stambuiging) zeldzaam zijn en daardoor hogere waarde hebben dan bomen die door menselijk ingrijpen zijn gevormd.

Tabel 5. Waardering van de boomvorm

Boomvorm	Punten
Natuurlijk	4
Bijzondere natuurlijke variatie	4
Knotboom	2

Leiboom	2
Opgekroonde boom	0
Gekandelaberde boom	0

6. Beeldbepalendheid

Betreft de mate waarin de boom bepalend is voor het beeld van de openbare ruimte voor gebruikers daarvan. Hierbij is zowel het zomer- als het winterbeeld van belang.

- Zeer beeldbepalend is een boom die op alle momenten van de dag en vanuit alle richtingen direct in het oog springt door zijn omvang en vorm. Meestal staat de boom vrij in de ruimte. Soms hangt de kroon over de gebruiksruimte, zodat je er onderdoor komt en de boom 'beleeft'. De boom is kenmerkend voor de plek; die plek zou totaal veranderen als de boom er niet meer zou zijn.
- Normaal is dat een boom in het straatbeeld uit minstens twee richtingen opvalt, waarbij minstens 50% van de kroon zichtbaar is.
- Enigszins beeldbepalend is een boom die alleen het beeld bepaalt als je er naar kijkt, maar niet in de gebruikelijke kijkrichting voor de doorsnee gebruiker van de openbare ruimte.
- Niet beeldbepalend is een boom als alleen een klein deel van de boom zichtbaar is (meestal alleen het topje) vanuit de openbare ruimte.

Uitgangspunt is dat de boom hoger wordt gewaardeerd naarmate de boom meer het karakter van de openbare ruimte bepaalt.

Tabel 6. Waardering van de beeldbepalendheid

Beeldbepalendheid	Punten
Zeer	8
Normaal	5
Enigszins	3
Niet	0

7. Cultuurhistorische waarde

Het betreft:

- Beschermde objecten (zie 3A)
- Bijzondere bomen in tuinen van (rijks- en gemeentelijke) monumenten die zijn vermeld in de redengevende beschrijving
- Overige bomen die door leeftijd, vorm of standplaats karakteristiek zijn voor:
  - een bepaalde stijlperiode of ontwerpfilosofie, of
  - een (voormalig) gebruik van bomen (bv. leilindes bij boerderijen)

Uitgangspunt is dat een cultuurhistorisch waardevolle boom veel hoger wordt gewaardeerd.

Tabel 7. Waardering van cultuurhistorische waarde

Cultuurhistorische waarde	Punten
Ja	7
Nee	0

8. Bijzondere vermeldingen

Betreft vermelding op de het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting of als (gemeentelijke) herdenkingsboom (met gedenkplaatje).

Uitgangspunt is dat herdenkingsbomen bij aanplant al waardevol zijn.

Tabel 8. Waardering van bijzondere vermeldingen

Bijzondere vermelding	Punten
Landelijk register van Monumentale Bomen	20
Herdenkingsboom	15

C. Bomenstructuren en lanen

Betreft overige gemeentelijke en particuliere elementen die reeds op de Bomenkaart 2004 zijn aangewezen als elementen waarvoor een kapverbod geldt, met uitzondering van bomen in de aanslagfase (circa 10 jaar na aanplant).

4. Uitwerking ontheffingscriteria

In artikel 4.3.3, derde lid, van de Algemene Plaatselijke Verordening staat vermeld dat het bevoegd gezag ontheffing kan verlenen. Voor zover het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag is, kan ontheffing worden verleend op basis van één van de volgende criteria:

- a. de houtopstand een gevaar oplevert voor de veiligheid
- b. de houtopstand zwaarwegende overlast veroorzaakt
- c. het vellen van de houtopstand noodzakelijk wordt geacht voor een goede agrarische bedrijfsvoering
- d. in afweging van alle betrokken belangen het algemeen belang prevaleert.

Hieronder wordt nadere invulling gegeven aan de betekenis van de criteria a t/m d:

Ad a.

Voor dit criterium dient er sprake te zijn van gevaar voor de veiligheid van personen of zaken in de directe omgeving van de houtopstand. Van gevaar voor veiligheid is sprake bij:

- instabiliteit waardoor een houtopstand kan omvallen
- breukgevoeligheid of
- verspreiding van ziekten en plagen die redelijkerwijs niet anders te voorkomen zijn dan door rooien van de boom.

Ad b.

Voor dit criterium dient er zwaarwegende overlast veroorzaakt te worden die redelijkerwijs niet anders te verhelpen is dan door het rooien van de boom. Onder zwaarwegende overlast wordt verstaan:

- a. bij individueel aangewezen beschermde bomen (punteelementen):
schade door boomwortels aan verharding, riolering of een gebouw, niet zijnde een tuinmuur, als de schade hoger is dan de waarde van de bomen in redelijkheid niet te vergoeden is.
- b. Bij beschermde boomstructuren en beschermde objecten (lijn- en vlakelementen):
  1. gevaar door gif of stekels:
    - met stamdoorns (*Gleditsia*) op een door de gemeente ingerichte speelplek in de bespeelbare ruimte (gazon of verharding) of bij een doorgang kleiner dan 1,00 meter of binnen 1,00 meter van een voet- of fietspad
    - met giftige vruchten of bladeren (*Laburnum anagyriodes*, *Taxus baccata*, *Thuja occidentalis*, *Prunus serotina*, *Ilex aquifolium*, *Robinia pseudoacacia*) op een door de gemeente ingerichte speelplek of naast een schoolplein
  2. schade door boomwortels aan verharding, riolering of een gebouw, niet zijnde een tuinmuur, als de schade hoger is dan de waarde van de boom (conform actuele taxatiemethode NVTB).
  3. extreme overlast door appels en peren als sprake is van te voorziene jaarlijks terugkerende materiële schade of gevaar door gladheid

Ad c.

In 1999 heeft de gemeente Helmond met de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) een convenant afgesloten om voor de periode 1999 en 2000 het realiseren van landschappelijke erfbeplantingen te stimuleren. De gemeente heeft daarbij afgesproken om haar regelgeving zodanig in te richten dat deze investering in het landschap niet leidt tot onaanvaardbare belemmeringen in de agrarische bedrijfsvoering. Slechts voor het kappen van houtopstanden die in het kader van dit convenant zijn aangeplant en vallen binnen de door burgemeesters en wethouders aangewezen vlakelementen, lijnelementen en punteelementen zal de gemeente ontheffing verlenen indien het vellen nodig is voor een goede bedrijfsvoering in de agrarische sector.

Ad d.

Als algemeen belang worden aangemerkt maatschappelijke, economische en milieuhygiënische belangen op wijk- of stadsniveau. Ook stedelijke vernieuwing wordt aangemerkt als algemeen belang. Hierbij geldt wel dat (beschermwaardige) bomen ingepast dienen te worden. Indien dit niet (geheel) lukt, kan slechts goed gemotiveerd worden afgeweken.

5. Aanvraagprocedure

Alleen volledig ingevulde en ondertekende aanvraagformulieren worden in behandeling genomen.

6. Overlastbeleid niet beschermde gemeentelijke bomen

Bij de aanpak van overlast door gemeentelijke bomen wordt terughoudend omgegaan met kap. Eerst wordt geprobeerd met opruimen en schoonmaken, snoei en herinrichting de overlast terug te dringen. Als hierdoor de overlast niet wordt teruggedrongen wordt kap, bij voorkeur met herplant, overwogen in de volgende situaties:

- a. gevaar door stekels of gif bij:
  - bomen met stamdoorns (Gleditsia) op een door de gemeente ingerichte speelplek (gazon of verharding) bij een doorgang kleiner dan 1,00 meter of binnen 1,00 meter van een voet- of fietspad
  - bomen met giftige vruchten of bladeren (Laburnum anagyriodes, Taxus baccata, Thuja occidentalis, Prunus serotina, Ilex aquifolium, Robinia pseudoacacia) met standplaats op een door de gemeente ingerichte speelplek of naast een schoolplein
- b. schade door boomwortels aan verharding, riolering of een gebouw, niet zijnde een tuinmuur, die niet door kap van de betreffende wortel(s) kan worden voorkomen
- c. jaarlijks terugkerende materiële schade of gevaar voor gladheid door appels en peren
- d. jaarlijks terugkerende overlast door honingdauw of roetdauw bij bomen ouder dan 30 jaar die al meer dan 5 jaar tot meervoudige klachten leiden
- e. extreme schaduw in tuin of woning bij bomen ouder dan 30 jaar die:
  - toetreding van daglicht tot woonruimte met gebruiksfunctie ernstig belemmeren of
  - met hun kroon meer dan 50% van de achtertuin beslaan.

7. Overgangsrecht

Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van dit besluit, worden afgehandeld met in achtneming van de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010.

Besloten in de vergadering van 17 september 2013

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester,
Mevr. P.J.G.M. Blanksma – van den Heuvel

De secretaris,
Dhr. A.A.M. Marneffe RA

Bekend gemaakt op:

20 september 2013

De gemeentesecretaris,
Dhr. A.A.M. Marneffe RA

Bijlage 1. Sortimentsklassering

Boomsoort	klasse	Boomsoort	Klasse	Boomsoort	klasse
Acer campestre	3	Juglans nigra	3	Sorbus aria cv	4
Acer cam. cv	4	Juglans regia	3	Sorbus aucuparia	3
Acer cappacidonicum	3	Koelreuteria paniculata	5	Sorbus aucuparia cv	4
Acer cap. cv	4	Laburnum watereri 'Vossii'	6	Sorbus intermedia	3
Acer davidii	5	Liquidambar styraciflua	5	Sorbus intermedia cv	4
Acer negundo	2	Liriodendron tulipifera	5	Sorbus latifolia	3
Acer neg. cv	3	Liriodendron tulipifera cv	6	Sorbus latifolia cv	4
Acer platanoides	3	Maackia amurensis	7	Sorbus thuringiaca 'Fastigiata'	4
Acer plat. cv	4	Maclura pomifera	7	Taxodium distichum	7
Acer pseudoplatanus	3	Magnolia acuminata	5	Tilia americana	3
Acer pseu. cv	4	Magnolia grandiflora	5	Tilia americana cv	4
Acer rubrum	5	Magnolia kobus/soulangiana	3	Tilia cordata	3
Acer rubr. cv	6	Malus cv	4	Tilia cordata cv	4
Acer rufinerve	6	Melia azedarach	7	Tilia euchlora	3
Acer saccharinum	3	Mespilus germanica	6	Tilia mongolica	5
Acer sacch. cv	4	Metasequoia glyptostroboides	3	Tilia tomentosa	3
Aesculus hippocastanum	3	Morus alba	5	Tilia tomentosa cv	4
Aesculus hipp. cv	4	Morus alba cv	6	Tilia platyphyllos	3
Aesculus pavia	5	Morus nigra	5	Tilia platyphyllos cv	4
Aesculus pavia cv	6	Nothofagus antartica	7	Tilia vulgaris	3
Aesculus plantierensis	4	Nyssa sylvatica	7	Tilia vulgaris cv	4
Ailanthus altissima	5	Ostrya carpinifolia	3	Ulmus carpinifolia	3
Alnus cordata	3	Parrotia persica	7	Ulmus carpinifolia cv	4
Alnus glutinosa	1	Paulownia tomentosa	5	Ulmus glabra	3
Alnus incana	3	Phellodendron amurense	5	Ulmus glabra cv	4
Alnus incana cv	4	Platanus acerifloia	3	Ulmus hollandica	3
Alnus spaethii	3	Platanus acerifloia cv	4	Ulmus hollandica cv	4
Betula ermanii cv	4	Platanus orientalis	3	Zelkova serrata	5
Betula nigra	3	Populus balsamifera	3		
Betula papyrifera	3	Populus berolinensis	3		
Betula pendula	3	Populus canescens cv	1		
Betula pendula cv	4	Populus euramericana	1		

		cv			
Betula pubescens	3	Populus nigra	1		
Betula utilis cv	4	Populus nigra cv	2		
Carpinus betulus	3	Populus tremula	1		
Carpinus betulus cv	4	Populus tremula cv	2	Abies	3
Carya ovata	6	Prunus avium	1	Araucaria	5
Castanea sativa	3	Prunus avium cv	2	Cedrus	3
Castanea sativa cv	4	Prunus cecifera cv	4	Chamaecyparis	3
Catalpa bignonioides	5	Prunus eminens		Juniperus	5
Catalpa bignonioides cv	6	Umbrauculifera	4	Ilex	3
Catalpa bungei	6	Prunus hillieri cv	4	Larix	3
Catalpa speciosa	5	Prunus sargentii	4	Picea	3
Celtis occidentalis	4	Prunus serrulata cv	4	Pinus	3
Cercidiphyllum japonicum	4	Prunus subhirtella cv	4	Pseudotsuga	3
Cercis siliquastrum	6	Prunus yedoensis	4	Taxus	3
Corylus colurna	3	Ptelea trifoliata	7	Thuja	3
Crataegus grignonensis	3	Pterocarya fraxinifolia	3	Tsuga	3
Crataegus laevigata		Pyrus calleryana cv	4		
'Paul'sScarlet'	4	Pyrus communis cv	4		
Crataegus lavalleyi	4	Quercus cerris	3		
Crataegus pinnatifida		Quercus frainetto	4		
'Major'	6	Quercus palustris	3		
Crataegus prunifolia		Quercus petraea	3		
'Splendens'	6	Quercus robur	3		
Davidia involucreta		Quercus robur cv	4		
vilmoriniana	6	Quercus rubra	3		
Fagus sylvatica	3	Quercus turneri	7		
Fagus sylvatica cv	4	Robinia ambigua cv	6		
Fraxinus americana	3	Robinia pseudoacacia	3		
Fraxinus angustifolia cv	4	Robinia pseudoacacia cv	4		
Fraxinus excelsior	3	Salix alba cv	1		
Fraxinus excelsior cv	4	Salix pentandra	3		
Fraxinus ornus	5	Salix sepulcralis 'Tristis'	4		
Fraxinus ornus cv	6	Sequoiadendron	7		
Fraxinus pennsylvatica					
'Zundert'	4				
Ginkgo biloba	6				
Gleditsia triacanthos	3				

		giganteum			
Gleditsia triacanthos cv	4	Sophora japonica	5		
Gymnocladus dioicus	7	Sophora japonica cv	6		
Halesia carolina	7	Sorbus aria	3		